

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีโดยรัฐกับ
การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีรายได้

จัดทำโดย นางผาณิต นิตินันท์ประภาส

รหัส ๒๓๐๑๕๖

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๑

วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่อง ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีโดยรัฐกับ
การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีรายได้

จัดทำโดย นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ

รหัส ๒๓๐๑๕๖

หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๑ ปี ๒๕๕๖

วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีโดยรัฐกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีรายได้

บทคัดย่อ

ปัญหาความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีของรัฐกับประชาชนผู้มีรายได้เป็นความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะปัญหาการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความล้าสมัยของกฎหมายที่กำหนดไว้ในอดีต ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และไม่เป็นธรรม เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีที่มีคู่สมรสทางกฎหมายที่ให้นำเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และยื่นเสียภาษี ทำให้ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้น สุดท้ายต้องปรับกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมโดยให้คู่สมรสแยกยื่นภาษีได้ ซึ่งเริ่มใช้มาตรการดังกล่าวในปีภาษี 2555 นอกจากนี้ยังมีปัญหาถกเถียงกันว่าผู้มีรายได้มากกับผู้มีรายได้น้อยใครที่ได้ประโยชน์จากการปรับโครงสร้างภาษีปัจจุบันที่กำหนดเป็น 7 ระดับ เพราะอยู่ที่มุมมองของผู้ที่ได้รับประโยชน์จะพิจารณาที่ไคระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับลดลง หรือสัดส่วนร้อยละที่ลดลงเมื่อเทียบกับภาษีที่ต้องจ่าย หรือสัดส่วนร้อยละที่ลดลงเมื่อเทียบกับรายได้สุทธิ แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงคือ การหักลดหย่อนทางภาษีที่รัฐกำหนดไว้ บางประเด็นอาจไม่เป็นธรรม เช่น การหักค่าใช้จ่ายที่ให้เหมาจ่ายทั้งหมดร้อยละ 40 ของเงินได้แต่ไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี หรือเดือนละ 5,000 บาท แต่ค่าครองชีพปัจจุบันผู้มีรายได้ต้องใช้จ่ายมากกว่านี้แน่นอน รวมทั้งความซ้ำซ้อนจากการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาฐานเดียวกันแต่ต่างหน่วยงานทั้งส่วนกลางที่เก็บโดยสรรพากร และหน่วยงานท้องถิ่นที่เก็บโดยสำนักงานเขต หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหล่านี้เป็นภารกิจที่สำคัญของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่จะต้องหาแนวทาง หรือระบบที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษี ซึ่งเป็นประชาชนของประเทศ

คำสำคัญ   ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
                            ความเป็นธรรม

Abstract

Unfair government taxes laid on citizens with income had extensively been a problem in Thailand, particularly personal income tax problems. The cause was partially derived from the outdated laws that had never been modernised. This generated such conflicts and unfairness as laying personal income tax on married couples which considers an assessable income of a married woman as her spouse's income. It led to a higher tax collection on married women in Thailand. Eventually, the law amendment was required to render the justice by allowing a spouse to file his or her to file personal income tax separately since 2012. It, moreover, leads to another controversy whether higher-income taxpayers and lower-income taxpayers would

benefit from the current 7 types of taxation in Thailand. Another concern is tax reduction defined by the government is partly unfair and outdated, such as a total of 40% reduction of all amount of income but not exceeding 60,000 Baht per year or 5,000 Baht per month. Likewise, this also includes an overlapping issue arisen from different standards of personal income tax assessment of the Revenue Department, District Offices, and Local Administrative Offices. These are considered as a mission for every responsible organisation to find a solution or a system that renders justice to taxpayers – Thai citizens.

Keyword Personal income tax
Justice

ความเป็นธรรมของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากอดีต

ช่วงตั้งแต่ มกราคม ถึง มีนาคมของทุกปี เป็นช่วงที่ผู้มีเงินได้พึงประเมินจะต้องมีหน้าที่ยื่นเรื่องการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับกรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาหลักฐาน ข้อมูล ประเมิน และคำนวณการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคคล ซึ่งกรมสรรพากรได้ให้ความหมายของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้ว่า เป็นภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีต่อครั้งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษี ขณะที่ผู้มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2554)

แน่นอนว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีคงมีประเด็นที่เกิดข้อสงสัย หรือพบประเด็นความขัดแย้งเกิดขึ้น เมื่อต้องมีการเสียภาษี เช่น การประเมินภาษีที่ไม่เป็นธรรม การเรียกเก็บภาษีมากเกินไป การขอคืนภาษีที่ล่าช้า การประเมินภาษีเพื่อขอลดหย่อนภาษีที่ไม่เป็นธรรม และอีกมากมายปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่ได้รับการร้องเรียนที่ผู้เสียภาษีเห็นว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบภาษีดังกล่าวจากรัฐ

ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญองค์กรหนึ่งที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ไม่ได้ความเป็นธรรม ตลอด 13 ปีที่ผ่านมา มีเรื่องร้องเรียนประเด็นเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ จำนวนทั้งสิ้น 147 เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับภาษีที่เข้ามายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พ.ศ.	จำนวนเรื่อง
2543	4
2544	8
2545	30
2546	16
2547	8
2548	12
2549	20
2550	6
2551	3
2552	9
2553	12
2554	5
2555	12
2556	2
รวม	147

ที่มา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ. 2556

แม้จะความีเรื่องร้องเรียนที่เข้ามาไม่มากนักแต่ความเดือดร้อนของประชาชนนั้นยังมีอยู่และยังเป็นประเด็นที่เกิเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังด้วยแล้วแน่นอนว่าความเป็นธรรมก็ยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ซึ่งประเด็นหลัก ๆ ของเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับภาษีที่เข้ามานั้น แบ่งได้เป็น 3 ประเด็นหลักด้วยกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประเด็นเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับภาษี

ประเด็นภาษี	จำนวนเรื่อง
การประเมินภาษี	87
การขอคืนภาษี	47
การขอลดหย่อนภาษี	9
อื่น ๆ	4
รวม	147

ที่มา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. ระบบสำนักงานอัตโนมัติ. 2556

เรื่องร้องเรียนข้างต้นมีประเด็นย่อยที่ถือได้ว่าเกี่ยวข้องและเป็นเรื่องประโยชน์สาธารณะโดยรวมมากที่สุด คือ ประเด็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีผลกระทบต่อสังคมวงกว้างได้มาก มีการร้องเรียน หรือมีการซักถามข้อมูลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระหว่างสถานะคนโสด และกรณีที่มีคู่สมรสทางกฎหมายแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องทางกฎหมายของประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ตามมาตรา 57 ตรี ที่บัญญัติให้สามีและภริยาที่อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่ถ้าภริยาค้างชำระและภริยาได้รับแจ้งล่วงหน้า และมาตรา 57 เบญจ ให้ภรรยาสามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1) เท่านั้น ส่วนมาตรา 40 (2) – (8) จะต้องนำเงินได้มารวมกับเงินได้ของสามีเพื่อคำนวณภาษี โดยให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา 57 ตรี นั้นเอง

จากมาตราดังกล่าวเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นเพราะเมื่อคำนวณภาษีแล้วพบว่า ถ้าแยกยื่นในฐานะโสดจะเสียภาษีน้อยกว่า เมื่อนำภาษีของสามีและภรรยามารวมกันทำให้เสียภาษีมากขึ้นกว่าแยกยื่น เนื่องจากมีฐานเงินได้สูงและกว้างกว่า เมื่อมีการคำนวณตามระบบภาษีแบบก้าวหน้าจึงทำให้เสียค่าภาษีที่สูงขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบตามมา เช่น การหลีกเลี่ยงภาษีโดยการไม่จดทะเบียนสมรส เพื่อให้สามารถแยกยื่นภาษี ทำให้ภาษีลดลง เกิดผลกระทบต่อความเป็นสถาบันครอบครัว โดยบางส่วนแยกกันอยู่โดยไม่จดทะเบียนหย่าร้าง ฝ่ายภรรยามีรายได้ แต่ไม่บอกสามีเพราะแยกกันอยู่ เมื่อสรรพากรตรวจสอบ สามีบางส่วนถูกเรียกภาษีย้อนหลัง เนื่องจากจ่ายภาษีไม่ครบ หรือเมื่อได้เงินภาษีคืนซึ่งเป็นส่วนที่มาจากภรรยาด้วย แต่สามีไม่คืนเงินให้ภรรยา เป็นความขัดแย้งภายในครอบครัว เป็นต้น

ประเด็นปัญหาดังกล่าว แม้จะมีคนเห็นว่าเป็นเรื่องการตกลงภายในครอบครัว ไม่เห็นจะเป็นประโยชน์กับส่วนรวม หรือไม่เห็นด้วยว่าผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่เมื่อมีผู้ร้องเรียนเข้ามาที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินถึงมาตรา 57 ตี และมาตรา 57 เบญจ ของประมวลรัษฎากรขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 43 ว่าเป็นการกระทบกระเทือนหรือจำกัดเสรีภาพ ในการประกอบอาชีพของภริยา (หญิงมีสามี) และมีได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในการประกอบอาชีพ ประกอบกับมาตรา 29 ที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ นอกจากนี้ยังเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา 57 ตี และมาตรา 57 เบญจ ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ แม้ว่าศาลรัฐธรรมนูญจะเคยมีคำวินิจฉัยมาตรา 57 ตี และมาตรา 57 เบญจ แล้วตามคำวินิจฉัยที่ 48/2545 แต่ยังคงมีปัญหาความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีของสามีและภรรยาในประเด็นอื่น ซึ่งให้นำเงินได้ของภริยามารวมเป็นเงินได้ของสามี รวมทั้งเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) – (8) ยังต้องรวมยื่น ไม่สามารถแยกยื่นได้ ซึ่งมาตราต่าง ๆ เหล่านั้นก็มาจากน้ำพักน้ำแรงและความรู้ความสามารถของภรรยาเช่นกัน

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 17 / 2555 เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 245 (1) ว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (2) – (8) ประกอบมาตรา 57 ตี และมาตรา 57 เบญจ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา 43 ประกอบมาตรา 29 และมาตรา 30 หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ทั้งมาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 43 เป็นบทบัญญัติในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยประมวลรัษฎากร มาตรา 57 เบญจ วรรคหนึ่ง อนุญาตให้ภริยาแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะกรณีที่ภรรมามีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) เท่านั้น แต่เงินได้ที่เกิดขึ้นตามมาตรา 40 (2) – (8) ซึ่งถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากการทำงานและตำแหน่งงานของภริยาไม่ได้รับการยกเว้น เมื่อรัฐธรรมนูญมาตรา 30 รับรองให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน จึงควรให้สามีและภรรยามีสิทธิเลือกที่จะรวมกันหรือแยกกันยื่นรายการและเสียภาษีในส่วนของตนเองอย่างชัดเจนและทั้งหมด ไม่มีความจำเป็นหรือเหตุผลใดที่จะต้องกำหนดให้ภรรยาแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตาม

มาตรา 40 (1) เท่านั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลระหว่างภรรยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) กับภรรยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) –(8) และมีได้เป็นมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ทั้งยังไม่เป็นการมุ่งสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ชายหญิงที่สมรสกันต้องรับผลกระทบต่อสิทธิและทรัพย์สินที่ต้องรับภาระในการเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้น ทำให้ต้องวางแผนภาษีโดยการจดทะเบียนหย่า เพื่อที่จะไม่ต้องนำเอาเงินได้พึงประเมินของทั้งสองฝ่ายมารวมกันให้ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้น

ดังนั้นประมวลรัษฎากรมาตรา 57 ตรี ที่บัญญัติให้สามีและภรรยาที่อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ต้องถือเอาเงินได้พึงประเมินของภรรยาเป็นเงินได้สามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีนั้น ทำให้สามีภรรยาต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นจากกรณีต่างฝ่ายต่างแยกยื่นเมื่อยังไม่มี การสมรส ประกอบกับมาตรา 57 เบญจ บัญญัติให้เฉพาะภรรยาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) สามารถแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามี โดยมีให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา 57 ตรี จึงถือว่าเป็นการไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง และยังการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลภายหลังจากการสมรสตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 30

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา 57 ตรี และมาตรา 57 เบญจ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 เรื่องสิทธิหญิงและชายความเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน จึงควรให้เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) – (8) สามารถแยกยื่นได้ ซึ่งต่อมาได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาได้เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2555 และส่งผลให้กรมสรรพากรต้องมีดำเนินการตามผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้ในปีภาษี 2555 ซึ่งต้องชำระภาษีระหว่างมกราคม – มีนาคม 2556 นั้น สามีและภรรยาสามารถแยกยื่นภาษีได้ และส่งผลให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงการยื่นภาษีให้สามารถแยกยื่นได้ และส่งผลให้มีการปรับฐานโครงสร้างภาษีของประเทศใหม่อีกครั้ง ซึ่งเป็นการปรับฐานภาษีอีกครั้งในรอบ 20 ปีเลยทีเดียว จาก 5 ฐานอัตรา เป็น 7 ฐานอัตรา เริ่มใช้ในการยื่นแบบภาษีของเงินได้ปี 2556 ต่อไป

ความเป็นธรรมของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน

วันที่ 18 ธันวาคม 2555 คณะรัฐมนตรี (กรม.) ได้อนุมัติมาตรการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรมและให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ โดยคาดว่าจะสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้มากขึ้น และปิดช่องโหว่ในการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งมาตรการครั้งนี้จะปรับปรุงบัญชีอัตราภาษีเงินได้จาก “5 ขั้นอัตรา” เป็น “7 ขั้นอัตรา” โดยจะใช้บังคับใน “ปีภาษี 2556” ที่จะต้องยื่นรายการในปี 2557

ตารางที่ 3 แสดงรายได้สุทธิกับอัตราภาษีและจำนวนเงินภาษีทั้งแบบเก่าและแบบใหม่

รายได้สุทธิ	จำนวนเงิน	อัตราภาษี		จำนวนเงินภาษี		
		แบบเก่า	แบบใหม่	แบบเก่า	แบบใหม่	ลดลง
0 - 150,000	150,000	ยกเว้น	ยกเว้น	-	-	-
150,001 - 300,000	150,000	10%	5%	15,000.00	7,500.00	7,500.00
300,001 - 500,000	200,000	10%	10%	20,000.00	20,000.00	-
500,001 - 750,000	250,000	20%	15%	50,000.00	37,500.00	12,500.00
750,001 - 1,000,000	250,000	20%	20%	50,000.00	50,000.00	-
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	30%	25%	300,000.00	250,000.00	50,000.00
2,000,001 - 4,000,000	2,000,000	30%	30%	600,000.00	600,000.00	-
มากกว่า 4,000,000	-	37%	35%	ลดลงตามเงินได้สุทธิ		

ที่มา: บล็อกภาษีข้างถนน. ปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลใหม่(เริ่มปีภาษี 2556). 21 ธันวาคม 2555.

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าในช่วงรายได้สุทธิ 4 ช่วงด้วยกันที่ได้รับการลดลงของภาษี

คือ

- ช่วงที่ 1 150,001 – 300,000 บาท จะเสียภาษีที่ลดลงสูงสุดถึง 7,500 บาท
- ช่วงที่ 2 500,001 – 750,000 บาท จะเสียภาษีที่ลดลงสูงสุดถึง 12,500 บาท
- ช่วงที่ 3 1,100,001 – 300,000 บาท จะเสียภาษีที่ลดลงสูงสุดถึง 50,000 บาท
- ช่วงที่ 4 มากกว่า 4,000,000 บาท จะเสียภาษีเพิ่มขึ้น 2% ของเงินได้สุทธิ

หลายครั้งมีการถกเถียงกันว่า ใครได้ประโยชน์จากการปรับโครงสร้างภาษีในปัจจุบัน
กันแน่ระหว่างผู้มีรายได้มากกับผู้มีรายได้น้อย ลองพิจารณาจากตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการคำนวณจำนวนเงินภาษีที่ลดลงกับสัดส่วนที่ลดลง

ค น ที่	รายได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี		จำนวนเงินภาษี			ร้อยละภาษีที่ ลดลงเทียบ กับภาษีที่ ต้องจ่าย	ร้อยละภาษี ที่ลดลง เทียบกับเงิน ได้สุทธิ
		แบบ เก่า	แบบ ใหม่	แบบเก่า	แบบใหม่	ลดลง		
1	500,000	10%	10%	35,000	27,500	7,500	21.43%	1.50
2	1,000,000	20%	20%	135,000	115,000	20,000	14.81%	2.00
3	4,000,000	30%	30%	1,035,000	965,000	70,000	6.76%	1.75
4	16,000,000	37%	35%	5,475,000	5,165,000	310,000	5.66%	1.94

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า ผู้เสียภาษีคนที่ 1 มีรายได้ 500,000 บาท ได้รับการคำนวณภาษีแบบใหม่ทำให้เสียภาษียลดลงจำนวน 7,500 บาท โดยสัดส่วนที่ลดลงนั้นสูงถึงร้อยละ 21.43 ในขณะที่ ผู้เสียภาษีคนที่ 4 มีรายได้สูงสุดถึง 16,000,000 บาท ได้รับการคำนวณภาษีแบบใหม่ทำให้เสียภาษียลดลงจำนวน 310,000 บาท แต่กลับได้รับสัดส่วนที่ลดลงน้อยกว่า คือร้อยละ 5.66 เท่านั้น หากเทียบภาษีที่ลดลงกับรายได้สุทธிகลับพบว่า ผู้เสียภาษีคนที่ 2 มีรายได้ 1,000,000 บาท ได้รับการลดลงของภาษียร้อยละ 2 ซึ่งมีสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่น

ดังนั้นมุมมองของผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับโครงสร้างภาษีใหม่นั้นขึ้นกับว่า จะพิจารณาที่ใดระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับลดลง หรือสัดส่วนร้อยละที่ลดลงเมื่อเทียบกับภาษีที่ต้องจ่าย หรือสัดส่วนร้อยละที่ลดลงเมื่อเทียบกับรายได้สุทธิเอง เพราะนี่คือการคำนวณภาษีแบบอัตราก้าวหน้า ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้ที่มีรายได้มากต้องเสียภาษีมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยนั่นเอง โดยที่รัฐมองว่า รูปแบบนี้เหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว

แต่มีอีกประเด็นที่ต้องคำนึงถึงเช่นกันว่า เมื่อมีรายได้มากเท่าไรก็จะยิ่งต้องหาส่วนลด หรือที่เรียกว่า การหักลดหย่อนทางภาษี ให้ได้มากที่สุดเช่นกัน โดยรัฐได้กำหนดประเภทรายการที่สามารถหักได้จากรายได้ก่อนที่จะนำไปคำนวณภาษี เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนที่จะเกิดรายได้สุทธิเพื่อประเมินภาษีต่อไป รายการที่สำคัญสำหรับการลดหย่อนต่อปี ดังนี้

1. การลดหย่อนส่วนบุคคล

1.1 การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท (ตามมาตรา 40 (1) (2))

1.2 การหักค่าลดหย่อนทั่วไป หรือค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท และคู่สมรส (ที่ไม่มีรายได้) จำนวน 30,000 บาท เป็นสิทธิของผู้มีเงินได้เอง

1.3 การหักลดหย่อนบุตร ให้หักสำหรับบุตรหรือบุตรบุญธรรมที่จดทะเบียนตามกฎหมายของผู้มีเงินได้ คนละ 15,000 บาท ไม่เกิน 3 คน และอายุไม่เกิน 25 ปี หากยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษาเฉพาะภายในประเทศให้ลดหย่อนเพื่อการศึกษาบุตรคนละ 2,000 บาท

1.4 ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา มารดาของผู้มีรายได้ คนละ 30,000 บาท โดยที่บิดา มารดามีอายุ 60 ปีขึ้นไป และไม่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาทในปีภาษี

1.5 ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ คนละ 60,000 บาท โดยคนพิการหรือคนทุพพลภาพต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาทในปีภาษี

2. การลดหย่อนและละเว้นสำหรับเบี้ยประกันชีวิต

2.1 ผู้มีเงินได้ ให้หักตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ส่วนแรกหักได้ 10,000 บาท ส่วนที่เหลือไม่เกิน 90,000 บาท หากเบี้ยประกันภัยที่จ่าย เป็นแบบบำนาญ ที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ให้ยกเว้นอีกร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยเมื่อรวมกับเงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือค่าซื้อหน่วยลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

2.2 คู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ สามารถหักตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

2.3 เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ และบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีรายได้ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท

3. เงินสะสมหลัก ๆ

3.1 เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท และไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง

3.2 เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) หักได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท เมื่อรวมกับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

3.3 ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน และไม่เกิน 500,000 บาท

3.4 ยกเว้นเงินสะสม กบข. ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท

3.5 เงินสะสมกองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาท

3.6 ยกเว้นค่าชดเชยที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน (ไม่รวมค่าชดเชยเพราะเหตุเกษียณอายุ หรือสิ้นสุดสัญญาจ้าง) ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 300,000 บาท ของค่าจ้างหรือเงินเดือนของการทำงาน 300 วันสุดท้าย

4. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนองอาคารที่ซื้อ หรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืม ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

5. เงินที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 9,000 บาท กรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ให้ลดหย่อนได้ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 9,000 บาท

6. ลดหย่อนและยกเว้นเงินบริจาค

6.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา ให้หักได้ 2 เท่าของจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอย่างอื่นก่อนหักลดหย่อนเงินบริจาค

6.2 บริจาคทั่วไป ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอย่างอื่น

จากรายการลดหย่อนภาษีข้างต้น หากพิจารณาถึงผู้ที่จะได้รับประโยชน์หรือความเป็นธรรมจากการลดหย่อนหรือสิทธิต่าง ๆ แล้ว จะพบว่าแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก

กลุ่มที่ 1 ผู้มีรายได้น้อย คือ กลุ่มที่อยู่ระหว่าง 0 – 150,000 บาท กลุ่มนี้ไม่ต้องเสียภาษีอย่างแน่นอนเพราะรายได้ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีอยู่แล้ว ย่อมไม่ได้รับสิทธิใด ๆ จากการลดหย่อนภาษีข้างต้น อาจมองได้ว่าเป็นผู้เสมอตัว ไม่ได้ไม่เสียใด ๆ

กลุ่มที่ 2 ผู้มีรายได้ปานกลาง คือ กลุ่มที่อยู่ระหว่าง 150,001 – 500,000 บาท กลุ่มนี้รายได้ยังไม่สูงมากนัก ภาษีที่เสียไปสามารถหักได้จากส่วนที่เป็นการลดหย่อนทั่วไปเสียส่วนใหญ่ จากข้างต้น เช่น การหักค่าลดหย่อนทั่วไป หักค่าใช้จ่าย หักลดหย่อนบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา เบี้ยประกัน เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือประกันสังคม เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มีค่าลดหย่อนหรือการหักค่าใช้จ่ายได้บางประเภทแต่ไม่ทั้งหมด เนื่องจากไม่คุ้มค่ากับการที่ต้องลงทุน เช่น หน่วยลงทุนประเภทต่าง ๆ การกู้ซื้อบ้าน หากเทียบกับปริมาณที่ต้องจ่ายออกไปกับผลความคุ้มค่ายังไม่เกิดขึ้นได้อย่างเด่นชัดนั่นเอง

กลุ่มที่ 3 ผู้มีรายได้สูง คือ กลุ่มที่มากกว่า 500,001 บาท กลุ่มนี้ถือได้ว่ามีสิทธิที่จะหักค่าลดหย่อน หรือค่าใช้จ่าย หรือรายการที่ต่าง ๆ ได้มากกว่ากลุ่มอื่น แทบจะทุกรายการที่มีกำหนดไว้กลุ่มเหล่านี้จะทำได้เพื่อให้ปรับลดมากที่สุด เพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เข้าเกณฑ์ภาษีอัตราก้าวหน้าที่คำนวณแล้วจะต้องเสียภาษีที่สูงมาก

หากพิจารณาข้อมูลข้างต้น กลุ่มที่ 1 ผู้มีรายได้น้อยไม่กระทบกระเทือนกับการคำนวณเงินได้กับภาษีเท่าไร รวมทั้งกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูง แม้จะเสียภาษีในอัตราที่สูงก็ยังมีส่วนที่ได้รับการลดหย่อนและหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยเช่นกัน แต่กลุ่มที่ 2 ผู้มีรายได้ปานกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ค่อนข้างกว้างในการเสียภาษี กลับเป็นกลุ่มที่ยังคงต้องแบกรับภาระในการเสียภาษีมาก พร้อมกับยังขาดเงินที่จะมาลงทุนเพื่อการลดหย่อนต่าง ๆ อีกด้วย

ดร. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มองประเด็นการจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบภาษีด้วยยกเว้นและลดหย่อนนี้ช่วยทำให้เขาไม่ต้องเสียภาษีมากหรือไม่ ต้องเสียภาษีเลย แต่ต้องพิจารณาว่าเยอะเกินไปหรือไม่ กว่า 20 รายการ โดยแยกได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มชั่วคราว เช่น ตามนโยบายบ้านหลังแรก และกลุ่มถาวร เช่น ภาษีลูกกตัญญู ประกันชีวิต ถ้ามองในมิติเพื่อส่งเสริมการแข่งขันและเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจตามเป้าหมายหรือไม่ และมิติการส่งเสริมความเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ คนจนคนรวย หรือไม่ เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ กองทุนรวมหุ้นระยะยาว ซึ่งคนที่เข้าถึงได้เป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูงเป็นสำคัญ นอกจากนี้จะทำให้คนนอกระบบการเสียภาษีที่มีอีกมากมาย แม้จะมีรายได้น้อย แต่ต้องให้เข้าใจว่าระบบภาษีเป็นการช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศ แม้จะไม่ต้องเสียภาษีแต่ต้องยื่นแบบให้อยู่ในระบบที่ชัดเจนด้วย (Thaipublica: 2556)

ในขณะที่นายถาวร รุจิวนารมย์ หัวหน้าส่วนกรรมการอาวุโสและกรรมการบริหารบริษัท PricewaterhouseCoopers มองว่า หากประเทศไทยคงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้ในอัตราที่สูงมาก จะทำให้ผลักดันคนเก่ง ๆ ออกไปทำงานต่างประเทศ แต่ถ้าอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลง จะช่วยดึงคนเก่ง ๆ เข้ามาทำงานในประเทศไทย นอกจากลดอัตราภาษีเงินได้แล้ว ต้องปรับเพิ่มอัตราภาษีทางอ้อมหรือภาษีเพื่อการบริโภคแทน กิมน้อยจ่ายน้อย กินมากจ่ายมาก เป็นธรรมที่สุด (Thaipublica: 2556)

จากความเห็นของนักวิชาการและนักธุรกิจข้างต้นพอที่จะสนับสนุนได้ว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดายังคงเป็นปัญหาที่ไม่จบ โดยเฉพาะการมองความเป็นธรรมของการจัดเก็บระหว่างกลุ่มรายได้ และการลดหย่อนหรือหักค่าใช้จ่ายบางประเภทที่มีปัญหาอยู่

ความเป็นธรรมของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้นซึ่งเป็นปัญหาที่ส่วนใหญ่มองเห็นคือ ความไม่เป็นธรรมของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการพยายามปรับฐานภาษีให้ดีขึ้น ลดการจัดเก็บสูงสุดแล้วก็ตามแต่ยังคงเกิดความไม่เป็นธรรมอยู่ในหลายประเด็น ซึ่งกรมสรรพากรต้องนำไปพิจารณาปรับปรุง ดังนี้

1. ปรับปรุงกฎหมายที่ล่าช้า มีกฎหมายที่ล้าทันสมัย มีความซ้ำซ้อนกันของกฎหมาย และการจัดเก็บ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น เช่น หลักเกณฑ์ค่าลดหย่อนรายได้ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 2535 กว่า 20 ปีแล้ว ที่ให้หักลดหย่อนสำหรับผู้มีรายได้คนละ 30,000 บาท ตกเดือนละ 2,500 บาท (วันละไม่ถึง 100 บาท) รวมถึงตามมาตรา 40 (1) (2) ของประมวลรัษฎากรที่ให้หักค่าใช้จ่ายที่เป็นการเหมาทั้งหมดได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท กล่าวคือ ไม่ว่าจะอย่างไรเงินมากแค่ไหนก็สามารถหักได้เพียงร้อยละ 40 และไม่เกิน 60,000 บาท ทั้งสองตัวอย่างน่าสนใจมากเพราะเหมือนจะเป็นธรรมเพราะทุกคนใช้ฐานคิดเดียวกัน แต่สมมติว่า

คนที่ 1 มีเงินได้พึงประเมิน 180,000 บาท หักค่าลดหย่อน 30,000 บาท เหลือเงิน 150,000 บาท และหักค่าใช้จ่าย 40 % คิดเป็น 60,000 บาท ก็ได้รับคืนเพียง 60,000 บาท

คนที่ 2 มีเงินรายได้พึงประเมิน 300,000 บาท หักค่าลดหย่อน 30,000 บาท เหลือเงิน 270,000 บาท และหักค่าใช้จ่าย 40 % คิดเป็น 108,000 บาท ก็ได้รับคืนเพียง 60,000 บาท เช่นกัน

ซึ่งในความเป็นจริง สภาพค่าครองชีพปัจจุบันเป็นไปได้แล้ว เกิดความไม่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างค่าแรงขั้นต่ำมีการปรับสูงขึ้น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง เป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญพื้นฐานเพิ่มสูงขึ้นแต่การหักลดหย่อนได้เพียงคนละ 30,000 บาท และหักค่าใช้จ่ายร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท ซึ่งเทียบแล้วลดหย่อนได้เดือนละ 5,000 บาท เท่านั้น หรือวันละ 166.67 บาท ความไม่เป็นธรรมของการคำนวณภาษีจึงเกิดขึ้น

ในขณะที่รัฐบาลเร่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เติบโตมากขึ้น แต่รายได้ของประชาชนกลับไม่เพียงพอทั้ง ๆ ที่พยายามเพิ่มค่าครองชีพแล้วก็ตาม โดยนายสมชัย สัจจพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ประมาณการเศรษฐกิจไทยว่ามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยในปี 2555 อยู่ที่ 5.5 มีการเร่งขึ้นจากปีก่อนทั้งการบริโภค และการลงทุน ประกอบกับนโยบายของรัฐ เช่น การเพิ่มรายได้แรงงานรายวันและเงินเดือนข้าราชการ การรับจำนำข้าวเปลือก รถยนต์คันแรก บ้านหลังแรก มีการสนับสนุนการใช้จ่ายภายในประเทศ ซึ่งทำให้มีการคาดการณ์ว่าปี 2556 เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 5.2 ทำให้รายได้ต่อหัวของ

คนไทยมีเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีอัตราที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก เมื่อเทียบกับรายได้ต่อหัวที่มีการปรับเพิ่มขึ้นโดยตลอด (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง: 2555)

2. การเรียกเก็บภาษีโดยต่างหน่วยงาน เป็นความซ้ำซ้อนของการเสียภาษีที่ก่อให้เกิดช่องว่างที่ทำให้ผู้เสียภาษารู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น ชายคนหนึ่งทำงานประจำมีเงินเดือน (มาตรา 40 (1)) แต่แต่ละปีจะเสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดา (ภงด. 91) แต่เมื่อมีรายได้จากทางอื่น เช่น ค่าเช่าบ้าน ต้องเปลี่ยนมาเสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดา (ภงด. 90 และ ภงด. 94 ตามมาตรา 40 (5)) ซึ่งนำเงินรายได้ที่ได้รับจ่ายให้สรรพากรเรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ชายคนนี้ต้องเสียภาษีโรงเรือน ให้กับสำนักงานเขตที่บ้านเช่าตั้งอยู่ตามมาตรา 6พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือน และที่ดิน พ.ศ. 2475 เป็นการบำรุงท้องที่ เพราะเข้าเกณฑ์การจัดเก็บภาษีสำหรับให้เช่า คิดจากรายได้ของทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี ซึ่งเป็นเงินรายได้กลุ่มเดียวกับการยื่นแสดงรายได้บุคคลธรรมดา

3. สรรพากรต้องพยายามดึงคนให้เข้ามาอยู่ในระบบภาษีให้มากที่สุด เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระขายสินค้าทางระบบออนไลน์ พ่อค้า แม่ค้า คนขับรถสาธารณะอย่างรถตู้ รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เป็นต้น ส่วนคนที่อยู่ในระบบอยู่แล้วต้องพยายามรักษาโดยเพิ่มสิทธิค่าลดหย่อน เพิ่มค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันให้สูงขึ้น สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เปลี่ยนแปลงไป

นักวิชาการอย่างดร. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า การปรับโครงสร้างภาษีไม่ได้ทำในช่วงที่เรามีวิกฤติทางรายได้หรือวิกฤติทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะต้องปรับโครงสร้างไปเรื่อย ๆ ให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ในระยะยาวต้องคำนึงถึงความเพียงพอของรายได้ หลังจากปรับโครงสร้างภาษี ไม่ว่าจะเรื่องการปรับลดอัตรา หรือการเพิ่ม และการยกเว้น (Thaipublica: 2556)

บทสรุป

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอย่างประมวลรัษฎากรกลับยังไม่ได้รับการปฏิรูปหรือทำให้เกิดความทันสมัยทันเหตุการณ์และเป็นระบบอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ้าง แต่ก็ต้องรอให้เกิดปัญหา เกิดความไม่เป็นธรรมเสียก่อนจึงจะมีการขยับเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่กลับไม่ได้มองภาพรวมให้เคลื่อนไปพร้อมกันได้

ดังนั้นการปฏิรูปภาษีคงต้องพิจารณาเรื่องความแตกต่าง และความเหลื่อมล้ำของสังคมที่ยังมีอยู่ในสังคมเป็นหลักด้วย เพราะนับวันจะมีความแตกต่างเพิ่มมากขึ้น เหลื่อมล้ำมากขึ้นด้วยกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษีของประเทศคงเลยมปัญหาความไม่เป็นธรรมนี้ไม่ได้ แต่ในเมื่อภาษีคือรายได้จากรัฐที่ต้องเก็บให้มาก เพื่อมาใช้ในการบริหารประเทศจะทำอย่างไรให้ขยายฐานภาษีให้ได้มากและกว้าง จะทำอย่างไรให้คนที่จ่ายภาษีมีความรู้สึกว่าจะอยากจ่ายภาษี เมื่อจ่ายแล้วเมื่อต้องการความช่วยเหลือ รัฐบาลต้องช่วยให้ถูกต้อง เป็นคนเสียภาษีแต่เวลารัฐดำเนินนโยบายออกมากลับไม่ได้รับหรือไม่ได้ใช้สิทธิ์นั้น ในทางกลับกันคนบางคนไม่เสียภาษีแต่ได้รับประโยชน์เต็ม ๆ ความไม่เป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำกำลังจะเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

กรมสรรพากร. ความรู้เรื่องภาษี: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. 2554.

<http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>

บริษัท Sen Cover Law and Consultant. โทษของการหลีกเลี่ยงภาษี. 2556

http://www.lawheal.com/tax/article_tax11.htm

บล็อกภาษีข้างถนน. ปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใหม่ (เริ่มปีภาษี 2556). 2555.

<http://www.thai-aec.com/639>.

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2555 และ 2556 “เศรษฐกิจไทยปี 2555 มีแนวโน้มฟื้นตัวจากอุทกภัยอย่างรวดเร็ว และคาดว่าจะยังคงขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในปี 2556”. 2555. [http://www.thaigov.go.th/th/news-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[%](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[B](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[2](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[%](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[E](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[0](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[B](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[5](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[2](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[5](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[5](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[-](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[2](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)

[5](http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/72236-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2555-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-2556.html)